

LBRIS

We know
books

Rejtő Jenő
Vanek úr Párizsban

Editura **KEDVENC** Kiadó
Székelyudvarhely 2025
ISBN: 978-606-9633-43-4

E mű részleteinek vagy teljes egészének közlése bármilyen médiában a kiadó írásbeli engedélye nélkül tilos és bűncselekmény a hatályban levő törvények szerint.

Reproducerea parțială sau integrală a ediției fără acordul editurii este interzisă și va fi pedepsită conform legilor în vigoare.

Megrendelhető:
+40744-505331
+40744-611095

E-mail: kedvenckiado2012@gmail.com
office@kedvenckiado.ro
www.kedvenckiado.ro

Kedvenc kiadó

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
REJTŐ, JENŐ

Vanek úr Párizsban / Rejtő Jenő. - Odorheiu Secuiesc :
Kedvenc Kiadó, 2025

ISBN 978-606-9633-43-4
821.511.141

TARTALOM

ELSŐ RÉSZ

I. FEJEZET

Előjáték a Szaharában

II. FEJEZET

Szőkevények a Szaharában

III. FEJEZET

Az Első számú Legvegyesebb Brigád

IV. FEJEZET

A Szaharából jelentik

V. FEJEZET

Rádióműsor a Szaharában

VI. FEJEZET

Nagygyakorlat a Szaharában

MÁSODIK RÉSZ

I. FEJEZET

Párizsban

II. FEJEZET

A barokk villa

III. FEJEZET

Galachadi kaszinó

IV. Fejezet

Botrány a kaszinóban

V. Fejezet

A rejtélyek kulcsa

I. FEJEZET
Előjáték a Szaharában

1.

Sába Királynője az asztalnál tilt, és borotválkozott. De szokott káromkodni és pipázni is, ami királynőknél igazán ritkaság.

Káromkodásra feltétlenül okot szolgáltatott a zsilettje. Ugyanis ez az egyetlen fegyver a világon, amely akkor veszélyes igazán, amikor elkopott az éle. Ilyenkor roncsolja, töri a bőrt, mindössze a szőr iránt nyilvánít némi kíméletet.

A fentiek után bizonyára minden olvasó előtt kétségtelen, hogy Sába Királynője férfi. Hogyan lehet egy királynő férfi?

Mondjuk, ha úgy hívják, hogy Sába István, és a Sába név eszébe juttatja csúfolódó ismerőseinek a róla elnevezett királynőt.

Erről az ókori hölgyről még La Grenelle erődjében is hallottak.

Sábanak nem kellett volna a csúfolódást tűrnie, mert mindenki tudta, hogy tavaly Marokkóban megverte a kantinost, akit előtte még soha senki nem tudott megverni, csak az Úristen, mert a fél szemére hályogossá tette.

Sába tehát alaposan rácăfolt a csúfnevére. Azonban került a kötekedést, és egy gúnynev miatt nem mászott bajtársai képére. Valaha Sába István a kecskeméti színtársulattól érkezett egyenesen Brestbe, anélkül, hogy a „Vízkereszt” című előadást lemondta volna.

Színész volt.

Nagy csontú, mély hangú, jó kiállítású fiatalember.

Valamikor nagy jövőt jósoltak neki a pályáján. És most itt ül az idegenlégió egyik helyőrségében, a legénységi hálóterem hosszú asztala mellett, ahol néhányán borotválkoznak.

Reggel bizottság érkezett Marokkóból Collidon kapitány vezetésével, hogy vizsgálatot tartson a tragikusan elhunyt Bradieux nevű köz-

legény ügyében. Ezért borotválkozott Sába. Ő is tanú, és még hárman.

Nem nagy öröm.

– Ezek is micsoda újmódi dolgok – mondja az egyik őrzető a másiknak. – Hogy egy ilyen Bradieux kölyök meghal ebben az istenverte garnizonban.

– Mindenkinek lesz annyi esze – felelte elég hangosan a másik altiszt –, hogy nem mártja be az őrmesterét. Közlegény sose jártassa a száját felettesére. Aki bajba keveri az altisztet, annak nem kell egy évig várnia itt a légióban, hogy valami nehéz szolgálatot sózzanak rá.

Ezt jó hangosan mondták, nehogy a borotválkozó tanúk figyelmét elkerülje.

...Sába csak húzogatta a régi pengét, és torzképekkel igyekezett megfelelően feszült állapotban rögzíteni az arebörét.

Ott ül a közelben Manuel is. Ő nem tanú. Inkább áldozat. Öreg spanyol, az arca igen finom. Szinte régi festménynek tűnik, az előkelő, hosszú keskeny kecskeszakállal, kétfelé hegyesedő bajusszal. A szenvedés a Szaharában, a légió nehéz szolgálata mintha csak fokozták volna külsejének főúri finomságát. Elefántesontszínű magas homloka, beesett halántéka, de még az is, amikor verejtek gyöngyöznek az arcán, ha fáradtan lehunyja – a lovagkorral kihalt öreg várurakra emlékeztettek.

Nagyon szerette ezt a kölyöknyi Bradieuxt, aki meghalt. Most ugráló léptek kopognak a folyosó kőköcsáin!

A Pojác!

És máris ledobban az illető, pontosan a lábhegyére, mint valami híres balettáncosnő, ha befejezi a szólóját.

És azt mondja: „Hopp!”

A következő pillanatban, füttyülve és dzsiggelve eldobja magáról a derékszíjat, a sapkát, és egy ugrással követi a holmikát!... Már is az ágyán van, és zubbonyát gombolja.

Közben csak úgy hasít a füttyülése! Örökké vidám, táncol és ugrál.

Ez a Pojác!

Ő is diszruhába öltözik, mivel szintén tanúkihallgatásra megy.

Elszakíthatatlan jókedvével ő tartja a lelket itt az emberekben, mert klónként akkorát nevet, hogy belerezdül valamennyi ablaküveg.

Többen is vele nevetnek. Mintha kis szellő fújna a sivatag felől, élénkség röppent a Pojáccal a füledt helyiségbe.

Másodpercek, alatt öltözik! Feldobja a sapkát, és elkapja fejével, magára szedi a díszruhát, és villámgyors, roppant ugrással máris Sába mellé ül. Ezzel nem viccel. Voltaképpen Manuel egészítette ki hármassá Sába és a Pojác barátságát. Különböző nemzetiségű, természetű és korú emberek barátkoznak itt össze a távoli La Grenelle helyőrségben, a Szahara fészkes közepén. A Pojác orosz volt, és Gorcsev Ivánnak hívták. Manuel spanyol, és Sába, a Királynő, magyar.

– Ide hallgass – sügta Manuelnek a Pojác –, szedd össze magad egy kicsit. Lehet, hogy rövidesen szükséged lesz minden erődre, öreg Manuel. És az ilyen vén lovag mutassa meg a légiónak, hogy nem könnyű kibabrálni vele...

– Nem érdekel... Mi közöm a légióhoz? Bradieux-t nem adja vissza senki! Sába a szemével az ajtó felé intett.

Kezdődik! Egy őrzető megáll az ajtóban, és nagyot rikkant:

– Vigyázz! Kihallgatásra! Sába! Previente! Maturek! Gorcsev! Utánam! A négy tanú elindult az őrzető mögött.

A két másik altiszt egykedvűen ott áll az ajtóban.

– Végre is – mondta az egyik káplár a másiknak – semmi sem történt. Nem az első eset, hogy valaki Afrikában hőgutát kap.

– Én csak aszondom – válaszolta a másik –, hogy aki itt Afrikában bemártja az őrmesterét, hát az megütheti a bokáját.

Csak most érkezett diszruhában a vizsgálat főszereplője. Borodin őrmester! A két altiszt, némán tisztelgett, az őrmester visszaköszönt és továbbment.

Lassú, visszhangzó kongásokkal elnyelte lépteit a hosszú folyosó.

...Bizottság!

A kapitány, aki időnként egy láncról függő aranyceruzával játszik, és két-két alacsonyabb rangú tiszt ül mellette. Előttük zöld asztal.

Háttérben szuronyos őr.

Az asztal előtt egy sorban, feszesen állnak: Previente, Maturek, Sába és Gorcev.

Jobb oldalt, külön Borodin őrmester. A zöld asztal oldala mellett, díszruhájában, mereven, sápadtan:

A vádlott!

Szörnyű hőség! Mindeuki siet. A kapitány egymásra dobál néhány iratot, egyikből olvasgat, végül száraz hangon odaszól a felsorakozott legényeknek.

– Ti Bradieux-vel együtt voltatok a zárkában, amikor meghalt! Kihallgatlak benneteket, mert az a gyanú, hogy ez a közlegény szabálytalanság áldozata lett. Previente!

– Parancs!

– Lépj ki!

Dobbanás.

– Mondott neked valamit Bradieux a halála előtt, ami az ügy kivizsgálása szempontjából fontos lehet?

– Nem nagyon... társalgott az... halódás közben... – felelte habozva Previente.

– Hirtelen halt meg?

– Hát... – vállat vont. – Panaszkodott, hogy görcse van, azután hátracsapta a fejét, meg hörgött és... így történt...

A kapitány rácsapott az asztalra:

– Világosan beszélj! Tudod, hogy miért volt rosszul? Igen vagy nem!?

– Mit tudhassam én?... Délután behozták... és este már... meghalt.

– Úgy... no jó. Gyertünk tovább. Maturek. Gyere csak egészen ide elélem! Hallottad, amit a bajtársad mondott?

– Igen.

– És te is ezt tapasztaltad?... Ne gondolkozz, te bitang, mert kiköttek!...

– Hát... az is volt, hogy a Kir... a Sába kopogott, és bejött Gorcev az őrségről... és...

– Sába! Hallottad az előző vallomásokat és megértetted?

– Igenis.

– Igazat vallottak eddig?

– Nem, kapitány úr. Amit ezek vallottak, az az első szótól az utolsóig hazugság.

– Szerinted mi történt Bradieux-vel?

– Borodin őrmester eljárása okozta Bradieux halálát.

A kapitány szeme lassan összefonódott, és a hangja kemény sutogással csapott le.

– Previente és Maturek közlegényeket fegyelmi úton szigorúan megbüntetni. Erről jelentést kérek. Sába! Szerinted miért lett rosszul Bradieux?

– A büntetése miatt. Sergeant Borodin parancsára negyvenöttször körülfutotta az erőd udvarát, esőévszakszerű, teljes menetfelszerelésben!

Moraj!

A kapitány ismét összehúzta egyik szemét. A többi tiszt is hüledezve nézte a festői díszruhában halotthalvánnyá vált Borodint.

– Folytasd!

– Bradieux a futás után hozzánk került a zárkába, és nyomban látzott, hogy napszúrása van. Eleinte saját vizadagjainkkal mostuk. Maturek, Previente és én. Később az őrségnek zörgettem, mert Bradieux önkívületben énekelt, és lázas piros volt...

Gorcsev benézett, majd elment, és visszatért azzal, hogy Borodin őrmester úr nem adott utasítást a beteg Bradieux-re nézve.

– Azt állítod – kérdezte halkán a kapitány –, hogy az őrmester eljárása okozta a Bradieux közlegény halálát?

– Igen, mert ez az igazság!

– Jól van, fiam... Gorcsev! A Pojác kilépett.

– Parancs.

– Szerinted is Borodin őrmester idézte elő Bradieux halálát? – kérdezte a kapitány.

– Nahát! – Csodálkozva körülnézett. – Dehogy kérem! Szó sincs róla!

– Nem tudsz arról, hogy Bradieux körbefutott az udvaron?

– Dehogyanem. Azonban éppen Borodin őrmester volt az, aki végig intette, hogy tartózkodjék az ilyen gyerekes futkosástól a rekkenő hőségben.

– Vigyázz arra, amit mondasz!

– Kérem, kapitány úr – szólt mentegetőző mosollyal –, én így láttam. Az is igaz, hogy amikor kopogtattak értem, én is láttam, hogy Bradieux-nak fényes a szeme, de azt hittem azért, mert állandóan lelkesen felhevül, ha szeretett őrmesterünkre gondol. Nálam is így van.

– Hallod! Ha itt egy szót elferdítesz, hát nagyon megütöd a bokádat!

– A káplár meg ugyanezt mondja a bokámra, ha nem teszem... Így az ember nem tudja, mi a helyes eljárás, ha félti a bokáját.

A kapitány megértette. Felugrott és csapkodta az asztalt:

– Gerol hadnagy! Ezt a káplárt huszonnégy órán belül egy sivatagi büntetőszázadhoz vezényelni!... Hallgasson! – rivalit most Borodin őrmesterre, aki szólásra jelentkezve kilépett. – Majd idejében módja lesz rá, hogy védekezzen! Gorcsev! Beszélj komolyan, mert megjáród! Szóval, Sába vallomása helytálló?

– Hamisan vallott, kérem. Én elmondtam neki később a továbbiakat. Borodin, szeretett felettesünk azt is megtiltotta, hogy vizet vigyek Bradieux-nek, amikor meglátott a kulaccsal.

A kapitány felállt.

– Őrmester! Maga Oranban, a haditörvényszék előtt előadhatja majd a védekezését. Most csak arra feleljen: gyűlöli-e valamelyik tanú magát?

– Igen! – mondta Borodin. – Sábát kurtavassal büntettem, mert kiállt a sorból és feleséit!

A kapitány feltette a sapkáját, és hóna alá csapva az írásait, odaállt Sába elé. Keményen nézte.

– Miért kaptál büntetést?

– Sergeant Borodin azt mondta gyakorlatozás közben a szakasznak, hogy ostobák vagyunk, és még az apáink közt sem volt olyan katona, mint amilyen ő. Erre jelenttem az őrmester úrnak, hogy az én apámnál különb katona senki sem lehet.

A kapitány felkapta a fejét.

– Úgy... És mit tett a te apád, ami szerinted felülmúlhatatlan katonai teljesítmény?

– Elesett!

Hökkenet, kissé ünnepélyes csend lett...

– Ca va – bólintott tűnődve a kapitány.

– Ez a teljesítmény nem ritka, de csakugyan felülmúlhatatlan. És kezet nyújtott Sábának.

Ezzel befejeződött a vizsgálat.

Borodintól később a haditörvényszék megvont két rangfokozatot. A káplárt büntetőtáborba vitték, és a bizottság rendületlenül folytatta az útját, és...

És amerre a bizottság útja vezetett, mindenféle sokan elszöktek.

Donald, az angol veterán, aki tizedik évét szolgálja a légióban, és mindenféléről alaposan tájékozott, arról mesélt a kázinóban, hogy mit akar ez a Pipettin őrmester, aki Borodin helyett jött Gorcsevvvel, Sábával sőt Manuellel is, azért, mert ez a barátjuk?!

– No, majd értitek ti ezt mindjárt – szól Donald, és előrekönyököl pipázva. – Csak az a kérdés, hogy van-e köztetek olyan, ki már megverte a feleségét?

Sokan jelentkeztek.

– Én már az öcsém feleségét is megvertem – mondta a kázinós szerényen, mert sohasem volt hetvenkedő természetű. Donald megszámlolta őket:

– Egy, kettő, három, négy, öt... te meg kettőt számítsz a sógornőd-del, az hét. Ti vörös bort fizettek, mert az okai vagytok mindennek, ami Gorcsevvvel, Manuellel meg a Királynővel történik. – A felháborodás vihara zúdult Donaldra. Különösen a kázinós részéről.

– Nem szórakozásból verem én a nőket, hogy fizessenek érte! – kiáltotta idegesen.

– Ha nem, hát nem! – mondta Donald, és vállat vonva állta a vihart.

Végül is a megbélyegzett egyének fizettek. Rajtuk ne maradjon ez a csúfság!

Az ősz harcos előbb ivott, azután kétfelé törölte a bajuszát, végül lenyomkodta pipájában a lazán parázsló dohányt, azután komótosan kezdte.

– Hát ez a folytonos vizsgálat, meg inspicálás, ami itt van mostanában az altisztek miatt, amint hallottátok még a sivatagiaknál is, nem egyéb mint ama találmány, hogy te elvered olykor az asszonyt, pedig szereted.

– De mennyire szeretem – mondta a kázinós.

– És mégis elvered.

– De mennyire elverem – bólogatott őszinte részvétellel.

– Nohát, ez az eset mostan Afrikában a tiszt meg az altiszt között... A ménkü csapjon ebbe a szódásüvegbe... Tehát egyszerűen... Egészségetekre! Itten arról van szó, hogy az altisztek, az idegenlégió fennállása óta, a legfontosabb katonák Afrikában. No, de mér? Mert az volt a szokásban, még akkor is, amikor én idekerültem, hogy tisztnek csak büntetésből vezényeltek katonát a sivatagba fiatal hadnagyokat, ha női botrányuk volt, sok adósságuk, ittak meg más effélet csináltak. Akkor áthelyezték őket Afrikába. Itten boldogan adták át minden szolgálataikat az altisztnak. A légiós őrmester elsőrendű katona! Mindenhez ért, elszámolástól a beduinok elleni harcokig... Nohát! Így lett az egész világon a legionárius őrmester valóságos fogalom. Vele kellett jóban lenni, ha Afrikában valamit akartál. No... azután jöttek ezek a modern idők, a rádióval, repüléssel, meg hogy nem lehet ütni a legionáriust, szóval: Edison megtette a magáét!... Itt is egyszerre divatja lett, hogy mennél nehezebb a szolgálat, annál jobb tiszt kell hozzá. Ide a légióba nem fiatal, párizsi hadnagyocskák jöttek táskagramofonnal meg alkoholizmussal, hanem olyanfajta, hogy túltettek mindenféle bennszülött nyelvben, stratégiában és szervezésben az altiszten. Harcban meg is értik egymást a legionárius tiszt meg altiszt! Csak ez a „hagyomány” van közöttük elmérgesedve. A régi időket fenntartó legionárius őrmester, aki korlátlan úr a legénységen és az alárendelt légiós altiszteken. Ez meg a mai tisztnek nem tetszik.

Itt elhallgatott, és elgondolkozva markába verte a pipáját.

– Hát aztán? – kérdezi a kázinós.

– Hát... aztán... Ez olyan, mint amikor te elmész bevásárolni, de előzőleg odaszól a feleségednek, ő azután mérgiben összetör egy tányért.

– Igazad lehet! De ha egyszer meglátom... Tudomisten, Megemlegeti!

– Tisztára dettó eset. Mert a tiszt elviszi Borodint. De helyette jön Pipettin, meg marad a többi altiszt, és összetörik azt, aki bemártot-